

Motion till riksdagen 2020/21:766

av **Magnus Jacobsson (KD)**

Ordningsvakter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändring så att kommunerna äger rätt att sätta in ordningsvakter efter samråd med polisen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av de ökande utbildningskostnaderna för att bli ordningsvakt och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge kommuner större rådighet över beslut för att inrätta paragraf 3-områden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de områden som definieras som paragraf 3-områden bör utökas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Många kommuner har problem med ökande kriminalitet vilket leder till en allt större oro hos kommuninvånarna. En del kommuner har fått till ett bra samarbete med polisen vilket gör att man har anställt ordningsvakter som arbetar på särskilt utsatta platser. Många kommunpolitiker upplever att detta är ett komplement till de övriga kommunala åtgärderna i form av sociala insatser i de stadsdelar som har en negativ utveckling.

Samtidigt som det finns positiva exempel på ett bra samarbete mellan polisen och kommunerna så finns det även negativa exempel där Polismyndighetens rättsenhet säger nej till ordningsvakter trots att kommunerna vill öka säkerheten för de egna kommuninvånarna. I dagens lagstiftning är det polisen som äger det yttersta beslutet. Detta är en ordning som resulterar i en upplevd orättvisa där en del kommuner kan motverka kriminalitet genom punktmarkeringar medan andra kommuner med liknande problem får ett nej.

Jag önskar att regeringen tar fram en lagstiftning som gör att det blir kommunerna som efter samråd med polisen tar beslut om var man vill sätta in ordningsvakter.

Ordningsvaks befogenheter

Allt fler kommuner anställer ordningsvakter för att öka tryggheten på den egna orten. Detta har lett till att ordningsvakterna hamnar i fler situationer där man har anledning att misstänka att det har begåtts ett brott. Men ordningsvakter har enbart rätt att ingripa vid pågående brott, och saknar således rätt att agera enbart på misstanke.

Som grundprincip är detta centralt. Polisiära uppgifter ska utföras av polis. Samtidigt arbetar ordningsvakter idag i en verklighet där en del upplever att lagstiftningen försvårar ingripande framför allt vid narkotikahandel som sker på allmän plats såsom tunnelbana, resecentrum, järnvägsstationer, köpcentrum m.m. Detta kan exempelvis leda till att en ordningsvakt är förhindrad att agera, när han eller hon observerar en snabb rörelse där någon överlämnar något till någon annan på en plats där det är väl känt att narkotikahandel förekommer. Rörelsen är i sig inget bevis för att ett brott har begåtts, utan det kan vara två personer som hälsar på varandra. Finns skäl att misstänka att det pågår handel kan polis påkallas. Men om och när polis väl är på plats har redan den ena parten försvunnit (oftast köparen) vilket gör att inte heller polisen i efterhand kan ingripa. Narkotikahandeln fortsätter således tämligen ostörd även om man har förstärkt bevakningen med ordningsvakt.

Denna problematik bör belysas och åtgärder för att möta densamma bör utredas. Ordningsvakter har begränsade polisiära befogenheter och står under polismans ledning. Inom väl avgränsade områden, exempelvis inom av polisen beslutade paragraf 3-områden, skulle dessa kunna utökas om det sker under ordnade former och i nära samarbete med polis. Exempelvis för att bättre bekämpa narkotikahandel. Detta bör ske parallellt med att polisen förstärker arbetet mot narkotikahandel.

Regeringen har tillsatt en utredning avseende användning av ordningsvakter, för att modernisera lagstiftningen och se över om det finns arbetsuppgifter som ordningsvakterna kan utföra för att avlasta polisen, som transporter av frihetsberövade. I utredningen bör man titta på utbildning, befogenheter samt vem som äger att fatta beslut om när man skall använda sig av ordningsvakt i det offentliga rummet.

Ordningsvakternas utbildningskostnader

I mars 2019 höjde polisen avgifterna för att utbilda ordningsvakter. Efter höjningen kommer grundutbildningen, som fram till nu kostat 7 780 kronor, att kosta 22 875 kronor. Dessutom ökar avgiften för den obligatoriska fortbildningen av ordningsvakter från 1 700 kronor till 8 000 kronor och arenautbildningen från 2 000 kronor till 11 250 kronor. Då många ordningsvakter är enskilda företagare som enbart jobbar ett fåtal helger under året får detta som konsekvens att många duktiga ordningsvakter slutar då det helt enkelt inte lönar sig att jobba om stora delar av intäkten ska gå till kostnader för vidareutbildning. Detta riskerar att skapa en situation där det inte bara saknas poliser på glesbygden utan även auktoriserade ordningsvakter. Det är därför mycket angeläget att se över frågan om denna ökande utbildningskostnad.

Ordningsvaktens bevakningsområde

Idag är det polisen som beslutar om paragraf 3-platser (platser som är prövade och beslutade av polisen enligt 3 § lagen [1980:578] om ordningsvakter, LOV). Ofta är ytan väl specificerad och kraftigt avgränsad vilket fungerar för en restaurang men blir

problematiskt när allt fler kommuner arbetar med ordningsvakter för att skapa trygghet i ett centrum eller ett bostadsområde.

Det borde finnas en egen paragraf som hanterar kommuner med syftet att ge kommuner större rådighet över besluten. De områden som omfattas vid beslut om paragraf 3 i en kommun bör också utökas avsevärt för att underlätta kommunens arbete med säkerhet och trygghet.

Magnus Jacobsson (KD)